

At forstå og håndtere forskelle

KULTURSENSITIVITET I ARBEJDET MED FLYGTNINGEFAMILIER

Babies napping outside in the winter: “I have no words.”

Julie Cigman
@juliecigman

Follow

Babies sleeping outside cafe in temperature of -3 degrees while mums have lunch inside #goodparenting? #copenhagen

5:18 PM - 19 Feb 2013

2 2

Candice (LA): I have no words.

Caitlin (Australia): Um, these parents should be put in prison???

Adrien (France): Wow seriously? I can't believe this is real it looks like a hoax... It's really sad :(

Joe (NY): Seems like they should get used to it, they live in Scandinavia.

NYHEDER

Australsk medie i chok over dansk børnehave: Hvad sker der?

23. feb. 2016, 16:49

Jeres kulturelle udfordringer

- > Hvad møder I i jeres dagligdag?
- > Hvad kan være svært at håndtere?

Kultursensitivitet

Hvordan håndterer vi mødet med personer, vi opfatter som anderledes end os selv?

Forskelle?

- > Flygtningeperspektivet – flugt, eksil, traumer
- > Den retlige forpligtelse – ligebehandling og ikke-diskrimination uanset forskelligheder og baggrund
- > Det kulturelle perspektiv og kultursensitivitet

- > ...og ligheder?

Ligebehandling

Ligebehandling betyder, at alle kan deltage i samfundet på lige fod – uanset **alder, handicap, køn, race, etnisk oprindelse, seksuel orientering, tro eller religion**. Det indebærer også, at alle er beskyttet af loven på samme måde. Vi opnår ligebehandling, når vi anerkender, at alle mennesker er forskellige og derfor ikke har samme udgangspunkt. Ligebehandling indebærer, at vi tager afsæt i det enkelte menneske og sørger for, at han/hun har samme muligheder som andre borgere i samfundet.

(Institut for Menneskerettigheder)

Ligebehandlingsforpligtelsen

- > Ligebehandlingslov og lighedsgrundsætning – forbud mod forskelsbehandling
- > Alle mennesker uanset køn, race og etnicitet, religiøs overbevisning og tro, alder, funktionsevne og seksuel orientering skal have lige adgang og lige muligheder
- > Tilbud og betjening af borgerne skal afspejle borgernes forskellighed og derigennem give dem samme kvalitetsniveau af offentlig service
- > Kan indebære, at to personer skal behandles forskelligt for faktisk at opnå ligebehandling og lige muligheder.

Hvad betyder det ift. børn af flygtninge og indvandrere?

- > Børn af flygtninge og indvandrere – og deres forældre – har krav på samme service, støtte og hjælp som børn med dansk baggrund
- > ...men tilbud skal måske tilrettelægges og udformes anderledes for at børnene og deres familier kan få udbytte af dem

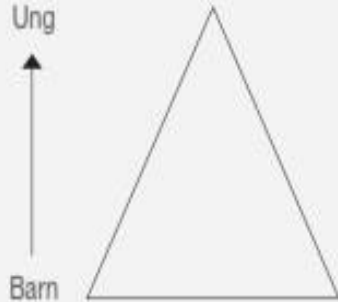
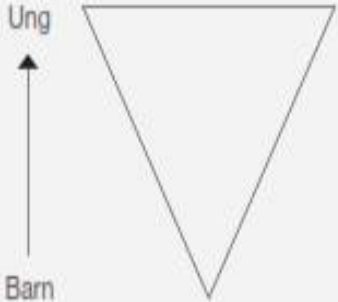
Individualistisk og kollektivistisk livssyn

Individualistisk: "Det enkelte menneske opdrages med bevidstheden om at være eneansvarlig for sit liv og have lov til at gøre med sit liv, hvad han/hun selv ønsker."

Kollektivistisk: "Den faste ramme omkring livet er hele den udvidede familie [...] I dette anses individet for at have et lykkeligt liv, hvis familiens livsprojekter realiseres, og hvis familien som helhed er velfungerende."

Marianne Skytte: Etniske minoritetsfamilier og socialt arbejde

Tilgange til børneopdragelse

Kollektivistisk vi-kultur	Individualistisk jeg- kultur
	
<p>Fra få krav og forventninger til småbørn, som plejes og passes og har stort råderum</p> <p>↓</p> <p>Til lille frihed og kun lidt selvstændighed som ung og voksen, samt mange krav og forventninger fra familien. Lille råderum.</p>	<p>Fra mange krav og forventninger til småbørn. De skal lære at klare sig selv, blive selvstændige og har et lille råderum</p> <p>↓</p> <p>Til stor frihed og selvstændighed som ung og voksen. Stort råderum.</p>

Familien: Eksemplet Somalia

- > Klanstruktur som samfundsbærende struktur – klan som storfamilie og vigtigste identitet. Klaner med subklaner. Mandlige slægtsled udgør stramtræ. Efternavn sammensættes af far og farfars fornavne.
- > Jo svagere stat, desto stærkere familie – klan vigtig som sikkerhedsnet og værn mod udsathed, konflikter og fattigdom.
- > Ressourcer deles eller omfordes mellem klanmedlemmer – også mellem diaspora og hjemland
- > Kan have omfattende konsekvenser for den enkelte at sætte sig uden for klanstrukturer.

Børneopdragelse: Eksemplet Mellemøsten

- > Børn løber frit rundt og leger sammen i kvarterer eller landsbyer (før konflikten).
- > Traditionelt er piger efter puberteten mindre tilbøjelige til at lege udenfor og mere tilbøjelige til at blive hjemme og hjælpe med huslige pligter. Drengene monitorerer ofte deres søstres opførsel.
- > Ældre piger og nogle gange drenge hjælper med at tage sig af yngre søskende.
- > Kærlig retorik og kropskontakt også over for andres børn.
- > Korporlig afstraffelse er relativt normalt og accepteret.

Men:

Mange andre lande som flygtninge kommer fra – ikke mindst Syrien – er ekstremt heterogene samfund.

Eksempelvis store forskelle mellem by og land – spiller ind ift. uddannelse, velstand, kønsroller, etc.

Spørgsmålet om kultur

Interkulturelle kompetencer og kultursensitivitet – hvordan møder vi personer, som vi opfatter som (kulturelt) anderledes end os selv?

Opmærksomhedspunkter:

1. Kulturel forforståelse
2. Kulturel selvforståelse
3. Forskellige forskelligheder og ligheder – hvornår er 'kultur' en relevant forskel?

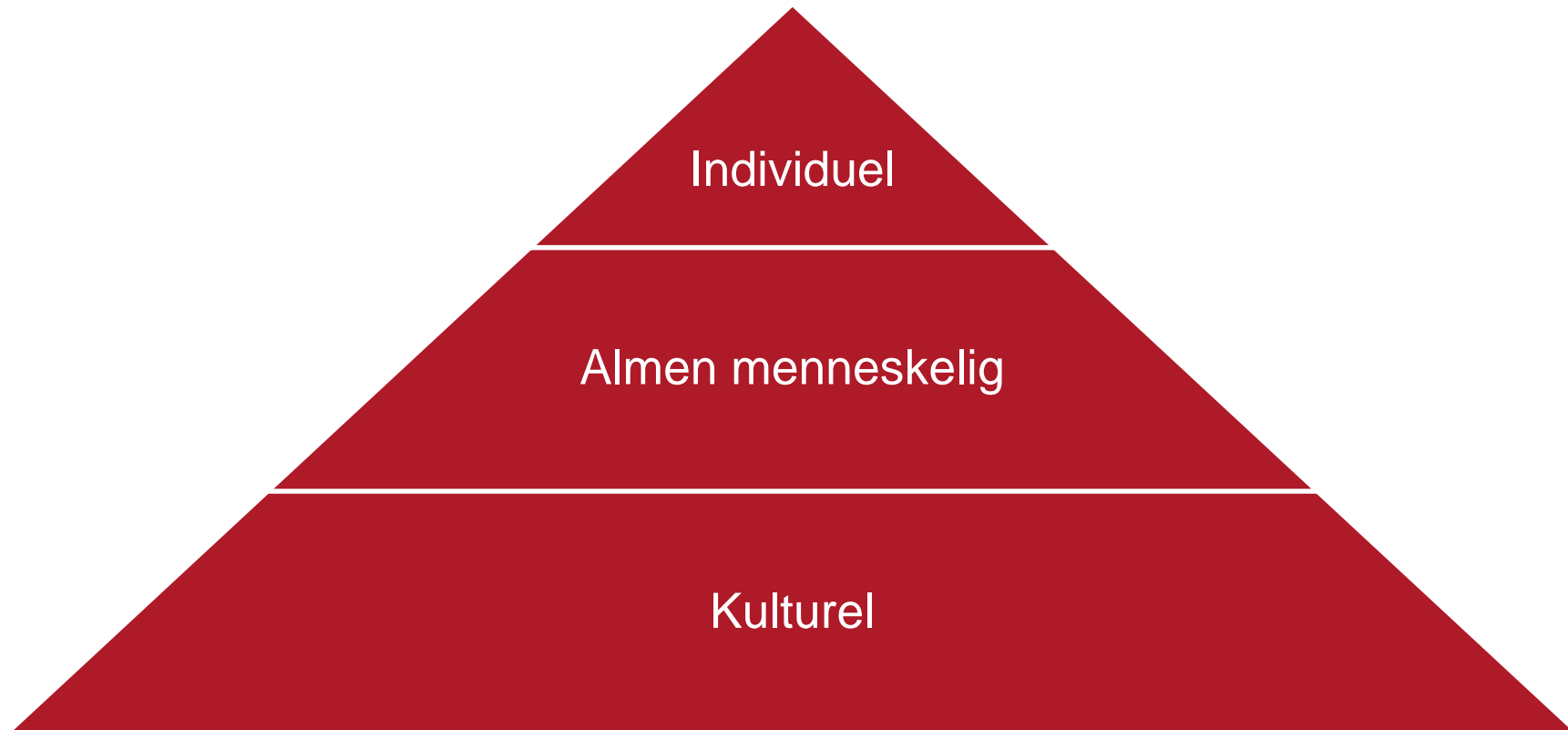
Kulturel forforståelse

Forestillinger om mennesker, man ikke betragter som medlemmer af de kulturelle fællesskaber, man selv identificerer sig med.

Kan være god baggrund for at forstå andre, men også begrænsende for, hvad man kan forstå.

Fordomme og stereotyper.

Hvordan møder vi andre mennesker?

'1.000 flere flygtninge er det, vi kan rumme økonomisk og kulturelt'

Venstres politiske ordfører Jakob Ellemann-Jensen kalder det en god balance, når regeringen foreslår at tage 1.000 flygtninge som en del af løsningen på flygtningekrisen.

Indland | Kommentarer (13)

Konsekvenser ift. offentlig service

- > Indvandrere med ikke-vestlig baggrund kategoriseres som mindre job-parate end etniske danskere med samme forudsætninger.
- > Flygtninge og indvandrere oplever at blive mødt som anderledes i sundhedsvæsenet, og at deres symptomer forklares med henvisning til deres kultur.
- > I det konkrete møde: misforståelser, mistro, konflikt, ringe udbytte af tilbud, ulige adgang.
- > *Hos jer...?*

Tips

- > Lær at adskille observation og fortolkning
- > Vent med at fortolke til du har tilstrækkelig viden
- > Få viden fra personen selv
- > Nøgleord: Nysgerrighed, viden, forståelse, respekt, ydmyghed

Kulturel selvforståelse

- > Den måde man fortolker og fortæller om sig selv, ofte i form af idealisering og fremhævelse af en fornuft, som egen kultur besidder. Kan være implicit og ubevidst.
- > Selvrefleksion - blikket vendes mod én selv.
- > Hvad er egne kulturelle selvfølgeligheder?

At stille sig selv spørgsmålene

- > Hvornår er det, jeg **gør**, inkluderende eller ekskluderende...
- > Hvornår er det, jeg **siger**, forståeligt eller uforståeligt...

...for personer med andre vaner og erfaringer?

Tips

- > Fokuser ikke på, hvad du/I vil, men hvad der er bedst for barnet
- > Bring dig selv på banen og vær åben om din egen tvivl
- > Tag dig tid i samtalen og lyt
- > Vær opmærksom på forgreningspunkter – og åben for at samtalen kan dreje et sted hen, du ikke forventer
- > Stil informationsfattige spørgsmål, der kræver informationsrige svar

Forskellige forskelligheder og ligheder

- > Hvem er jeg?
 - > Dansker, mand, hvid, bøsse, konsulent, tennisspiller, akademiker, far, kæreste, privatbilist, københavner, champagnesocialist, mønsterbryder, jyde, aktivist?
- > Fokus på de erfaringer, man selv og andre tidligere i livet har gjort sig, og som er knyttet til forskellige sociale sammenhænge. Man kan have erfaringer p.b.a. eks. alder, køn, social baggrund, seksuel orientering, etnicitet...
- > Vigtigheden af at finde en fælles mellemmenneskelig interesse, eller nuancere blikket på forskelle.

Hvornår er kultur en relevant forskel?

Hvornår skal kulturbrillen op i panden?

Redskaber i mødet med nyankomne

- > Klar kommunikation og gensidig forventningsafstemning
- > Spørg
- > Inddrag
- > Indhent viden om de samfund, flygtningene kommer fra, men tag ikke den viden for givet i mødet med borgeren
- > Overvej alternative årsager eller forklaringer
- > Tag ikke egne selvfølgeligheder for givet
- > Sæt dig i den nyankomnes sted. Hvordan ser hun dig? Hvad betyder dit syn på hende for hendes syn på sig selv?
- > Fokuser også på ligheder og ressourcer frem for forskelle og problemer